

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Podstawy komunikacji interpersonalnej z dzieckiem / uczniem i dorosłym					
Okres ważności karty:	ISE_PPiW_P_MGR_(2021-2026)					
Forma kształcenia:	Studia jednolite magisterskie					
Forma studiów:	stacjonarne					
Profil studiów:	praktyczny					
Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna					
Specjalność/Specjalizacja:						
Przedmiot realizowany:						
Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	war	15	100	zaliczenie z oceną	2
		wyk	15	0	zaliczenie	
Razem			30			2
Jednostka prowadząca przedmiot:		Instytut Studiów Edukacyjnych				
Koordynator:		Kornelia Solich				
Prowadzący zajęcia:		dr Ludmiła Nowacka				
Moduł, grupa przedmiotów:		KULTURA JĘZYKA				
Status przedmiotu:		obowiązkowy				
Język wykładowy:		semestr: 1 - polski				
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej		pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia				

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie aktu komunikacji językowej na poziomie szkoły średniej
Cel przedmiotu
Celem głównym przedmiotu jest zaznajomienie studentów z podstawowym procesem społecznym ? komunikowaniem się: jego istotą, strukturą, właściwościami, rodzajami, barierami. Wprowadzenie studentów w problematykę komunikacji międzyludzkiej zwłaszcza w zakresie skutecznego porozumiewania się z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodzicami; świadomego kreowania sytuacji edukacyjnych za pomocą języka werbalnego i niewerbalnego, zgodnie z pożądanymi zasadami i wzorcami komunikacji pedagogicznej przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Zajęcia mają także na celu kształtowanie przydatnych w pracy zawodowej nauczyciela kompetencji komunikacyjnych studentów poprzez ćwiczenia aktywnego słuchania, udzielania informacji zwrotnych, autoprezentacji itp. Wdrażanie studentów do samokształcenia, do doskonalenia umiejętności skutecznego porozumiewania się, w tym dokonywania świadomych percepcji komunikacyjnych zdarzeń edukacyjnych i ich trafnych interpretacji.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student posiada wiedzę o komunikacji interpersonalnej oraz rozumie istotę, złożoność prawidłowości i znaczenie procesów porozumiewania się sprzyjających kształtowaniu relacji społecznych, edukacyjnych, w tym przedszkolnych i wczesnoszkolnych.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M6 (Opracowywanie scenariusza zajęć), M8 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M3 (Mikronauczanie), M7 (Analiza przypadku), M5 (Rozmowa dydaktyczna), M1 (Wykład problemowy), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Aktywność, Ocena prac pisemnych/referatów	K_W02, K_W19, K_W01, K_W20
2	Student potrafi dokonywać refleksyjnej analizy i interpretacji zachowań komunikacyjnych zarówno własnych jak i innych, a przez to skuteczniej porozumiewać się w relacjach interpersonalnych. Student potrafi wpływać na relacje interpersonalne i świadomie je kształtować, umiejętnie wypowiadać się na temat jakości komunikacji interpersonalnej.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M6 (Opracowywanie scenariusza zajęć), M8 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M3 (Mikronauczanie), M7 (Analiza przypadku), M5 (Rozmowa dydaktyczna), M1 (Wykład problemowy), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Aktywność, Ocena prac pisemnych/referatów	K_U01, K_U05
3	Student rozwija umiejętności pracy zorientowanej na realizację celów związanych z praktycznym stosowaniem wiedzy o prawidłowościach komunikacyjnych niezbędnych w pracy pedagoga / nauczyciela dzieci / uczniów klas początkowych. Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy z zakresu umiejętności komunikacyjnych i związku jakości komunikacji z jakością życia; dąży do osiągania lepszej jakości życia na drodze rozwoju indywidualnych możliwości oraz ulepszaniu kontaktów międzyludzkich.	M6 (Opracowywanie scenariusza zajęć), M8 (Praca z podręcznikiem/atlasem /modelem), M3 (Mikronauczanie), M7 (Analiza przypadku), M5 (Rozmowa dydaktyczna), M4 (Dyskusja)	Kolokwium, Prezentacja umiejętności praktycznych	K_K08, K_K10
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Analiza przypadku (M7 - Analiza przypadków dotyczących komunikacji w grupie dzieci przedszkolnych i uczniów klas początkowych, struktury grupy przedszkolnej / uczniów klas początkowych, przepływu informacji, Interakcji w grupie. Konfliktów i współpracy.), Dyskusja (M4 - Stawianie zdań odbijających poglądy własne studentów dotyczące barier komunikacyjnych w rozmowie, komunikacji niewerbalnej, rodzajów i funkcji komunikatów niewerbalnych, elementów komunikacji niewerbalnej oraz wpływu komunikacji niewerbalnej na spostrzeganie osoby. Odwoływanie się do poglądów innych osób.), Mikronauczanie (M3 - Dokonywanie grupowej analizy i oceny fragmentów zajęć i lekcji dotyczących konfliktów interpersonalnych, nieśmiałości w procesie komunikacji interpersonalnej, asertywności, władzy w kontaktach interpersonalnych. Konstrukttywne rozwiązywanie konfliktów.), Opracowywanie scenariusza zajęć (M6 - Praca nad opracowaniem scenariusza z zakresu sztuki komunikowania się z dziećmi i ich rodzicami.), Praca z podręcznikiem/atlasem/modeliem (M8 - Pogłębianie wiedzy teoretycznej poprzez pracę z materiałami źródłowymi.), Rozmowa dydaktyczna (M5 - Rozmowy dotyczące złożoności prawidłowości i znaczenia procesów porozumiewania się sprzyjających kształtowaniu relacji społecznych, edukacyjnych, w tym przedszkolnych i wczesnoszkolnych.), Wykład konwersatoryjny (M2 - Prezentacja głównych kwestii i problemów teoretycznych w ujęciu praktycznym.), Wykład problemowy (M1 - Prezentacja głównych kwestii i problemów teoretycznych.)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Aktywność (Aktywność studenta podczas dyskusji i rozmów) Kolokwium (Kolokwium pisemne) Ocena prac pisemnych/referatów (Przygotowanie scenariusza spotkania) umiejętności: Aktywność (Aktywność studenta podczas dyskusji i rozmów) Kolokwium (Kolokwium pisemne) Ocena prac pisemnych/referatów (Przygotowanie scenariusza spotkania) kompetencje społeczne: Kolokwium (Kolokwium pisemne)				

Prezentacja umiejętności praktycznych (Samoocena studenta)	
Warunki zaliczenia	
Nabycie dostatecznej wiedzy o komunikacji interpersonalnej oraz istocie, złożoności prawidłowości i znaczenia procesów porozumiewania się sprzyjających kształtowaniu relacji społecznych, edukacyjnych, w tym przedszkolnych i wczesnoszkolnych. Uzyskanie co najmniej dostatecznej oceny z zadań wytwórczych. Nabycie umiejętności dokonywania refleksyjnej analizy i interpretacji zachowań komunikacyjnych zarówno własnych jak i innych, a przez to skutecznego porozumiewania się w relacjach interpersonalnych. Opanowanie w stopniu co najmniej dostatecznym umiejętności wpływu na relacje interpersonalne, świadomego ich kształtowania, umiejętnego wypowiadania się na temat jakości komunikacji interpersonalnej.	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 1	
Forma zajęć: wykład	
Komunikacja społeczna i pedagogiczna – sposoby definiowania. Człowiek jako istota społeczna i komunikacyjna. Komunikowanie się elementem interakcji społecznych oraz podstawową umiejętnością interpersonalną. Kompetencje komunikacyjne. Pojęcie kompetencji, ich uwarunkowania i rodzaje. Aspekty osobowościowe a komunikacja. Osobowość a nadawanie i odbieranie wiadomości. Etapy procesu komunikacji, wybrane koncepcje procesu komunikacji. Modele procesu komunikowania się, podstawowe zasady i funkcje komunikowania interpersonalnego. Systemy komunikacji. Istota i struktura procesu komunikowania się: nadawca – sygnał – odbiorca; szумы komunikacyjne. Kodowanie i dekodowanie informacji. Werbalne środki porozumiewania się, ich funkcje. Style komunikowania. Aktywne słuchanie i przekazywanie informacji zwrotnej. Bariery komunikacyjne w rozmowie. Komunikacja niewerbalna. Rodzaje i funkcje komunikatów niewerbalnych. Elementy komunikacji niewerbalnej – charakterystyka. Wpływ komunikacji niewerbalnej na spostrzeganie osoby. Związek z komunikacją werbalną. Spójność komunikatów. Konflikty interpersonalne, nieśmiałość w procesie komunikacji interpersonalnej, asertywność, władza w kontaktach interpersonalnych. Negocjacje. Język, komunikacja – szczególne uwarunkowanie edukacyjnej pracy nauczyciela z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Komunikacja pedagogiczna. Współpraca i dialog – istotą oraz podstawą tej komunikacji. Wzorce przedszkolnej i wczesnoszkolnej komunikacji pedagogicznej: autorytarny i współpracujący.	15
Forma zajęć: warsztaty	
Praktyczne zajęcia grupowe służące rozwojowi umiejętności interpersonalnych studentów: komunikacja werbalna i niewerbalna. Pomiar umiejętności interpersonalnych. Metody i techniki pomiaru. Różne środki komunikacji oraz kody komunikowania się, szумы komunikacyjne. Zaprezentowanie różnych aspektów komunikatu. Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych. Komunikacja w grupie dzieci / uczniów klas początkowych. Struktura grupy przedszkolnej / uczniów klas początkowych – jako małej grupy społecznej. Przepływ informacji. Interakcje w grupie. Konflikty i współpraca. Konsekwencje stosowania wzorców komunikacyjnych w odniesieniu do efektywności grupy oraz klimatu emocjonalnego w niej panującego. Pożądane i negatywne zachowania werbalne i niewerbalne nauczyciela / rodzica wobec dzieci / uczniów klas młodszych w różnych sytuacjach edukacyjnych. Zakłócenia komunikacji pedagogicznej, przyczyny, przezwyciężenia. Wybrane zagadnienia komunikacji pedagogicznej w rodzinie. Zaburzenia w komunikacji rodzinnej. Dziecko w rodzinie. Sztuka komunikowania się z dziećmi i ich rodzicami.	15
Literatura	
Podstawowa	
Argyle A., Psychologia stosunków międzyludzkich. , Warszawa , PWN 1991	

Bobryk J. , Jak tworzyć rozmawiając. Skuteczność rozmowy, PWN, Warszawa 1995
Dobek-Ostrowska, B. , Podstawy komunikowania społecznego, Wydawnictwo „Astrum, Wrocław 2007
Gabzdyl J. (red.) , Komunikacja w edukacji: uwarunkowania i właściwości, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Racibórz 2009
Gabzdyl J (w:). Karandashev Y., Senko T. (red:) Studia psychologiczno-pedagogiczne , Socjalizacja dzieci w komunikacji dydaktycznej Tom 1, Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała 2007
Gordon T. , Wychowanie bez porażek w praktyce, Instytut Wydawniczy „Pax” 2016
Griffin, Podstawy komunikacji społecznej, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003
Hamlin S., , Jak mówić żeby nas słuchali, "Petit", Warszawa 2005
Jagięła J., Komunikacja w szkole: krótki poradnik psychologiczny, "Rubikon", Kraków 2004
Majka-Rostek D., Komunikacja społeczna a wyzwania współczesności, Difin, Warszawa 2010
Nęcki Z., Komunikacja międzyludzka, Drukarnia "Antykwa", Kraków 2000
Parafiniuk-Soińska J., O międzyludzkiej komunikacji, "Pedagogium", Szczecin 2003
Pisarek W. , Wstęp do nauki o komunikowaniu, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008
Retter H., , Komunikacja codzienna w pedagogice, Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, Gdańsk 2005
Stewart J. R. (red.), Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007
Sztejnberg A., , Podstawy komunikacji społecznej w edukacji, "Astrum", Wrocław 2002
Uzupełniająca
Alberti R., Emmons M., Asertywność: sięgaj po to, czego chcesz, nie raniąc innych, Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, Gdańsk 2010
Berckhan B.,, Inteligentny sposób radzenia sobie z głupimi uwagami, "Jedność", Kielce 2003
Grochowalska M.,, Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym: wybrane konteksty, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	30	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	20	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	2	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	30	1,2

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.